

เตือนภัยการเกษตร
ช่วงวันที่ 17 - 30 พฤศจิกายน 2564

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
อากาศเย็นลง และมีฝนตกบางพื้นที่	1. สตรอว์เบอร์รี	ทุกระยะ การเจริญเติบโต	โรคแอนแทรคโนส (เชื้อรา <i>Colletotrichum gloeosporioides</i>)	อาการบนก้านใบ และลำต้น พบแผลสีม่วงแดงขนาดเล็ก ขยายลุกลามไปตามความยาวของก้านใบและลำต้น ต่อมาเปลี่ยนเป็นแผลสีน้ำตาล เนื้อเยื่อบริเวณแผลแห้ง ทำให้เกิดรอยคอด หากอาการรุนแรง ต้นจะเหี่ยว และตายในที่สุด อาการบนไหล พบแผลสีม่วงแดงขนาดเล็ก ขยายลุกลามไปตามความยาวของสายไหล และเปลี่ยนเป็นแผลสีน้ำตาลในเวลาต่อมา ทำให้เกิดรอยคอดของไหลบริเวณที่เป็นแผล อาการบนผล แผลมีลักษณะฉ่ำน้ำเป็นสีน้ำตาลเข้ม เนื้อเยื่อรอบขอบแผลเปลี่ยนเป็นสีซีด แผลยุบตัวลง เมื่ออาการรุนแรงมากขึ้น จะขยายใหญ่และทำให้ผลเน่า ในสภาพที่มีอากาศชื้นอาจพบกลุ่มสปอร์สีส้มของเชื้อราสาเหตุโรคที่บริเวณแผล	1. ใช้ส่วนขยายพันธุ์จากแหล่งปลูกที่ไม่มีมีการระบาดของโรค และส่วนขยายพันธุ์ที่ไม่มีอาการของโรค 2. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคตัดส่วนที่เป็นโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรครักษา ฟลูโอไพแรม + ไตรฟลอกซีโตรบิน 25% + 25% SC อัตรา 10 มิลลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟลูโอไพแรม + ฟูโคนาโซล 20% + 20% SC อัตรา 10 มิลลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 5 วัน 3. แปลงที่พบการระบาดของโรค หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ให้เก็บซากพืชไปทำลายนอกแปลงปลูก
	2. มะเขือเปราะ	ทุกระยะ การเจริญเติบโต	แมลงหิวข้าวยวบ	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงบริเวณใบ และเป็นพาหะนำเชื้อไวรัสสาเหตุโรคมะเขือคองในมะเขือเปราะ ทำให้ผลผลิตลดลง	1. ก่อนการย้ายปลูก รอกันหลุมปลูกด้วยสารฆ่าแมลง ไดโนทีฟูแรน 1% G อัตรา 2 กรัมต่อหลุม สามารถควบคุมการเข้าทำลายของแมลงหิวข้าวได้ประมาณ 45 วัน (เมื่อใส่สารลงในหลุมแล้วให้โรยดินกลบสารบาง ๆ ก่อน

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>ทำการย้ายกล่องหลุม เพื่อป้องกันรากพืชสัมผัสสารโดยตรง ซึ่งอาจทำให้เกิดความเป็นพิษต่อพืชได้)</p> <p>2. เมื่อพบการระบาด พ่นด้วยสารฆ่าแมลงบูโพรเพซิน 40% SC อัตรา 25 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟลอร์นิกามิด 50% WG อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สไปโรเตตระแมท 15% OD อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เซแอนพราลไพแรล 10% OD อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไบเพนทรีน 2.5% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% WP อัตรา 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือน้ำมันบีโตรเลียม เช่น ไวโตออยล์ 67% EC อัตรา 100 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นสารทุก 5 วัน 2-3 ครั้งติดต่อกัน</p>
3. พืชตระกูลแตง (เช่น แตงกวา แตงร้าน แตงโม แตงไทย เมล่อน แคนตาลูป ชูกีนิ ฟักทอง ฟักเขียว ฟักแก้ว มะระจีน และบวบ)	ทุกระยะการเจริญเติบโต	โรคราน้ำค้าง (เชื้อรา <i>Pseudoperonospora cubensis</i>)	มักพบอาการของโรคราน้ำค้างก่อน แล้วขยายลุกลามไปยังต้นล่างๆ อากาศเริ่มแรกบนใบปรากฏแผลจ้ำน้ำ แผลจะขยายตามกรวยของเส้นใบย่อย ทำให้เห็นเป็นรูปเหลี่ยมเล็ก ๆ ต่อมาแผลเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ในตอนเช้าที่สภาพอากาศมีความชื้นสูงจะพบเส้นใยของเชื้อรา ลักษณะเป็นขุยสีขาวถึงเทาที่แผลบริเวณด้านใต้ใบ แผลจะขยายติดต่อกันเป็นแผลขนาดใหญ่	<ol style="list-style-type: none"> ใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและปราศจากโรค ก่อนปลูกควรแช่เมล็ดพันธุ์ในน้ำอุ่น 50 องศาเซลเซียส นาน 20-30 นาที หรือคลุกเมล็ดด้วยสารเมทาแลกซิล 35% DS อัตรา 7 กรัมต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม ไม่ปลูกพืชแน่นเกินไป เพราะจะทำให้มีความชื้นสูง หมั่นกำจัดวัชพืช เพื่อให้มีการถ่ายเทอากาศในแปลงได้ดี และทำลายแหล่งอาศัยของด้วง 	

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				<p>เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้มหรือเหี่ยวดำ หากอาการรุนแรงจะทำให้ใบเหลืองและแห้งตายทั้งต้น พืชที่เป็นโรคจะติดผลน้อย ผลมีขนาดเล็ก คุณภาพของผลจะลดลง หากเป็นโรคในระยะ มีผลอ่อน จะทำให้ผลลีบเล็ก และบิดเบี้ยว</p>	<p>แต่แดง</p> <p>5. กำจัดตัวแดง ซึ่งอาจเป็นตัวแพร่เชื้อราสาเหตุโรค โดยการจับทำลาย หรือพ่นด้วยสารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกัน กำจัด เช่น คาร์บาริล 85% WP อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โทลเฟนไพเรต 16% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไซแอนทรานิลิโพรล 10% OD อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% SL อัตรา 1.0 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน 2.5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อินดอกซาร์คาร์บ 15% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร</p> <p>6. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ไดเมโทมอร์ฟ 50% WP อัตรา 20 - 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือแมนโคเซบ + เมทาแลกซิล-เอ็ม 64% + 4% WG อัตรา 50 - 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไซมอกซานิล + แมนโคเซบ 8% + 64% WP อัตรา 30 - 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แมนโคเซบ + วาลิพินาเลท 60% + 6% WG อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร โดยพ่นให้ทั่วทั้งต้นบนใบและใต้ใบ ทุก 5 - 7 วัน</p> <p>7. แปลงที่เป็นโรค ควรหลีกเลี่ยงการให้น้ำใน</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	4. เบญจมาศ	ทุกระยะ การเจริญเติบโต	โรคราสนิ่มขาว (เชื้อรา <i>Puccinia horiana</i>)	อาการเริ่มแรก พบจุดแผลสีเหลืองขนาดเล็กที่ด้านบนใบ ต่อมาแผลจะขยายใหญ่ขึ้นบริเวณด้านใต้ใบที่ตำแหน่งเดียวกันพบเชื้อราสาเหตุโรคราสนิ่มขาว ซึ่งต่อมาจะขยายใหญ่ขึ้นเป็นจุดกลมสีขาวอมชมพูแล้วเปลี่ยนเป็นสีขาว พบเกิดกระจายอยู่ทั่วไป ทำให้เนื้อใบตรงข้ามกลุ่มเชื้อกลายเปลี่ยนสีเหลืองและไหม้ไม่มีลักษณะพอง บิดเบี้ยว ถ้าโรคระบาดรุนแรงจะทำให้ใบเหลืองไหม้แห้ง และร่วงหากโรคริดเกิดกับดอกก็ดูม กลีบเลี้ยงและกลีบดอกจะแห้ง ไม่สีบาน	ตอนเย็น 8. แปลงที่เป็นโรค หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วให้เก็บซากพืชไปทำลายนอกแปลงปลูก และไม่ปลูกพืชตระกูลแตงเข้า ควบคุมพืชชนิดอื่นหมุนเวียน 1. ใช้กิ่งชำหรือต้นพันธุ์ที่ปราศจากโรค หรือก่อนปลูกแช่กิ่งชำหรือต้นพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น สารเซกซ์โคนาโซล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ทุยโคนาโซล 43% SC อัตรา 2U มีสสีติงตยี่นั้ 20 ตีตว หรือ ทุยโคนาโซล + โพรพิโคนาโซล 15%+15% EC อัตรา 15 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร นาน 10 นาที 2. ปลูกเบญจมาศให้มีระยะห่างพอควร เพื่อให้มีการระบายอากาศที่ดี 3. กำจัดวัชพืชในแปลงปลูก และบริเวณใกล้เคียง 4. ตัดแต่งใบแก่ออก เพื่อให้ต้นโปร่ง อากาศถ่ายสะดวก 5. ตรวจแปลงปลูกสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคตัดส่วนที่เป็นโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูก หากโรคริดยังคงระบาด พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ตามข้อ 1 โดยพ่นสารทุก 7 วัน 6. พื้นที่ที่มีการระบาดของโรครุนแรง ควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
มีฝนตก และฝนตกหนัก บางพื้นที่ (ภาคใต้)	5. ทุเรียน	เตรียมต้น (ระยะการเจริญทางใบ)	โรครากเน่า โคนเน่า (เชื้อรา <i>Phytophthora palmivora</i>)	<p>อาการที่รวดเร็ว เริ่มแรกจะเห็นใบที่ปลายกิ่งมีสีซีดไม่เป็นมันเงา เหี่ยวลู่ลง เมื่ออาการรุนแรงมากขึ้นใบจะเหลืองและหลุดร่วง หากชูดูรากจะพบรากผอมมีลักษณะเปลือกอ่อน และเปื่อยยุ่ยเป็นสีน้ำตาล เมื่อโรครุนแรงอาการเน่าจะลามไปยังรากแขนงและโคนต้น ทำให้ต้นทุเรียนโทรมและยืนต้นตาย</p> <p>อาการที่ถึงและที่ลำต้นหรือโคนต้น ระยะแรกจะเห็นทุเรียนแสดงอาการใบเหลืองเป็นบางกิ่งสังเกตเห็นคล้ายคราบน้ำบนผิวเปลือกของกิ่งหรือต้น ใบช่วงเข้าที่มีอากาศชื้นอาจเห็นเป็นหยดของเหลวสีน้ำตาลแดงขมขม ๆ</p> <p>บริเวณแผล และจะค่อย ๆ แห้งไปในช่วงที่มีแดดจัด ทำให้เห็นเป็นคราบ เมื่อใช้มีดถากบริเวณคราบนั้น จะพบเนื้อเยื่อเปลือกและเนื้อไม้เป็นแผลสีน้ำตาล ถ้าแผลขยายใหญ่ ลูกกลมจนรอบโคนต้น จะทำให้ทุเรียนใบร่วงจนหมดต้น และยืนต้นแห้งตาย</p> <p>อาการที่ใบ ใบอ่อนแสดงอาการเหี่ยว เหลือง บริเวณแผลมีลักษณะฉ่ำน้ำ สีน้ำตาลอ่อน และเปลี่ยนเป็นสีดำ ตาขยี้หนึ่งคล้ายน้ำร้อนลวก เส้นใบมีสีน้ำตาลดำ เกิดอาการไหม้แห้งค้ำต้นอย่างรวดเร็วแล้วค่อย ๆ ร่วงไป พบมากช่วงฝนตกหนักต่อเนื่องหลายวัน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. แปลงปลูกควรมีการระบายน้ำดี ไม่มีน้ำท่วมขัง และเมื่อมีน้ำท่วมขังควรรีบระบายออก 2. ปรับปรุงดิน โดยใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และปรับสภาพดินใหม่ค่าความเป็นกรด-ด่างประมาณ 6.5 กรณีดินที่เป็นกรดจัด ให้ใส่ปูนขาวหรือโดโลไมท์ อัตรา 100-200 กิโลกรัมต่อไร่ 3. หลีกเลี่ยงการกระทำที่อาจทำให้เชื้อราลำต้นเกิดแผล ซึ่งจะขึ้นช่องทางให้เชื้อราสาเหตุโรคเข้าทำลายพืชได้ง่ายขึ้น 4. ต้นทุเรียนที่เป็นโรครุนแรงมาก หรือยืนต้นแห้งตาย ควรขุดออกนำไปทำลายตามหลัก 3R แล้วรากดินในหลุมและบริเวณโดยรอบ ด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ฟอสฟิทธิล-อะลูมิเนียม 80% WP อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือเมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทั้งไว้ระยะหนึ่ง จึงปลูกทดแทน 5. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบส่วนของกิ่ง ใบ ดอก และผลที่เป็นโรค ตัดแต่งส่วนที่เป็นโรค รวมทั้งเก็บผลเน่าที่ร่วงลงไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก แล้วพ่นด้วยสารเมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟอสฟิทธิล-อะลูมิเนียม 80% WP อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ให้ทั่ว

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>ทรงพุ่ม จำนวน 1-2 ครั้ง ทุก 7-10 วัน และควรหยุดพ่นสารก่อนเก็บเกี่ยวผล อย่างน้อย 15 วัน</p> <p>6. ไม่นำเครื่องมือตัดแต่งที่ใช้กับต้นเป็นโรครื้อไปใช้ต่อกับต้นปกติ และควรทำความสะอาดเครื่องมือก่อนนำไปใช้ใหม่ทุกครั้ง</p> <p>7. เมื่อพบต้นที่ใบเริ่มมีสีซีด ไม่เป็นมันเงาหรือใบเหลืองหลุดร่วง ใช้สาร ฟอสโฟนิก แอซิด 40% SL ผสมน้ำสะอาด อัตรา 1:1 ใส่กระบอกฉีดยาฉีดเข้าลำต้น อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อต้น และ/หรือราดต้นด้วยสารฟอสฟิธิล-อะลูมิเนียม 80% WP อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เมทาแล็กซีล 25% WP อัตรา 30 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร</p> <p>8. เมื่อพบอาการโรคนบนกิ่งหรือที่โคนต้น ถากหรือขูดผิวเปลือกบริเวณที่เป็นโรครื้อออก แล้วทาแผลด้วยสาร ฟอสฟิธิล-อะลูมิเนียม 80% WP อัตรา 70 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร หรือ ฟอสฟิธิล-อะลูมิเนียม 80% WG อัตรา 90 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร หรือ เมทาแล็กซีล 25% WP อัตรา 40-60 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร หรือ แมนโคเซบ + วาลิพินาเลท 60% + 6% WG อัตรา 100 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร หรือ โพรพามิคาร์โบไตรคลอไรด์ + เมทาแล็กซีล 10% + 15% WP อัตรา 60 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					ทุก 7 วัน จนกว่าแผลจะแห้ง หรือ ใช้ฟอสโฟนิค แอซิด 40% SL ผสมน้ำสะอาด อัตรา 1:1 ใส่กระบอกฉีดยา ใช้อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อต้น ฉีดเข้าลำต้นหรือกิ่งในบริเวณตรงข้ามอาการโรค หรือส่วนที่เป็นเนื้อไม้ได้กลับบริเวณที่เป็นโรค
					9. หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ตัดแต่งกิ่งเป็นโรค กิ่งแห้ง และตัดตัวผลที่ค้างอยู่ นำไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อลดการสะสมของเชื้อสาเหตุโรค
	6. ทานตะวัน	ระยะต้นกล้า	เพลี้ยจักจั่นฝ้าย	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัย ทำลายพืชโดยดูดน้ำเลี้ยงจากใบทานตะวัน ขณะเดียวกันแมลงจะปล่อยสารพิษเข้าไปในพืช ทำให้ขอบใบเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลไหม้และ รอยไหม้ดังกล่าวเรียกว่า hopper burn ถ้ามีการระบาดรุนแรง ใบทานตะวันจะเหี่ยวแห้งและร่วงไปในที่สุด ถ้าลงทำลายในระยะต้นกล้า ทำให้ทานตะวันชะงักการเจริญเติบโต ต้นแคระแกรนไม่เจริญเติบโต	หมั่นสำรวจทานตะวันทุกสัปดาห์ หากพบตัวอ่อนเพลี้ยจักจั่นฝ้ายมากกว่า 2 ตัวต่อใบในระยะทานตะวันอายุไม่เกิน 45 วัน ให้ทำการชงน้ำใบกำจัดโดยการ พ่นสารฆ่าแมลง อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 2 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไตโนทีฟูเรน 10% WP อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไทอะมีโทกแซม 25% WG อัตรา 2 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซีพามิพริด 20% SP อัตรา 4 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ บูโพรเฟซิน 25% WP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร

รายงาน : สถาบันวิจัยพืชสวน (นางสาวทิวา บุบผาประเสริฐ) ข้อมูลจาก ศวส.เสย, สวส.

: สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน (นางสาวสุรีรัตน์ ทองคำ) ข้อมูลจาก กลุ่มวิชาการกลุ่มวิชาการ

: กลุ่มวิจัยโรคพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

: สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

ผู้ส่งกรอง